

An Evaluation of Delivery Room's Nursing Practice Curriculum for Community Hospital in Sisaket Province

Gannigar Tunsiri, B.N.S.

Department of Delivery room's, Department of Nurse, Si Sa Ket Hospital, Si Sa Ket, Thailand

ABSTRACT

- Background** : Delivery room's nursing practice curriculum is an important curriculum on developing registered nurses for nursing care for mother and child. Due to this nursing practice curriculum, registered nurses have chance to review the knowledge and develop the knowledge and confidence for effectiveness.
- Objective** : To evaluate opinions of attendants who attended a delivery room's nursing practice curriculum at Community Hospital, Sisaket in 4 sections including 1) context, 2) input, 3) process, and 4) products.
- Methods** : This study was designed to evaluate a delivery room's nursing practice curriculum at community hospital, Sisaket by using CIPP model of Daniel L. Stufflebeam. The samples of the study were 32 registered nurses in delivery room at community hospital, Sisaket who volunteered to attend the 5 days training of a delivery room's nursing practice curriculum during April 17, 2013 - May 30, 2013. The instruments of the study were 1) personal information, 2) assessment forms of attendants' opinion levels on the training, and 3) queries about knowledge before and after attending the training about nursing care for mother and fetus in every period of delivery, and 4) difficulties, problems, and suggestion. Data were analyzed by using descriptive statistical methods which consist of number, percentage, means, standard deviations and an inferential statistical method which consists of Paired-Samples Test.
- Results** : Attendants had opinions on the training in terms of context, input, process, and products in level of strongly agree. In addition, after attending the training, attendants had knowledge in nursing care for mother and fetus in every period of delivery more than before attending the training at the 0.05 level of significance.
- Keywords** : CIPP model, Practice nursing curriculum in delivery room, Nurses in delivery room

การประเมินหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ

กรณีการ ทุ่นศิริ, พย.บ.

งานห้องคลอด กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

หลักการและเหตุผล: การฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด เป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพในการดูแลมารดาและทารก เนื่องจากการฝึกปฏิบัติการนี้พยาบาลวิชาชีพได้มีการทบทวนและพัฒนาความรู้ ความมั่นใจในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินความคิดเห็นผู้เข้าอบรมหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีการศึกษา : การศึกษาครั้งนี้เป็น การประเมินหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ โดยอาศัยหลักการประเมินผลรูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ สมัครใจเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร 5 วัน ระหว่างวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2556 ถึง 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ ส่วนที่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2) แบบประเมินระดับความคิดเห็นของผู้รับการอบรมต่อการอบรม ส่วนที่ 3) แบบสอบถามความรู้ ก่อน-หลัง เรื่องการให้การพยาบาลมารดาทารกทุกระยะของการคลอด ส่วนที่ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้เข้าอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ได้แก่ Pair-Samples Test

ผลการศึกษา : ผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นต่อการจัดอบรมด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต(Products) ในระดับเห็นด้วยมาก ผู้เข้าอบรมมีความรู้เรื่องการให้การพยาบาลมารดาทารกทุกระยะของการคลอดหลังการอบรมสูงกว่าความรู้ก่อนการอบรมของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : การประเมินรูปแบบชิป หลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด พยาบาลห้องคลอด

บทนำ

การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่สำคัญ เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้กิจกรรมของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ได้ดี ในการบริหารการพยาบาลก็เช่นกัน การพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการบริหารงานบุคลากรพยาบาลเพราะวิทยาการต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และการพยาบาลได้เจริญก้าวหน้า มีการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคนิคของการทำงานอยู่เสมอหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการทำงานย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยการพัฒนาพยาบาลจะช่วยให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ดีขึ้นทันสมัยขึ้น สอดคล้องกับการรักษา⁽¹⁾

ห้องคลอด เป็นหน่วยงานหนึ่งของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ที่ต้องการพยาบาลเฉพาะด้านในการให้การพยาบาล พยาบาลต้องเป็นผู้มีความรู้ทางด้านการคลอด ต้องดูแลชีวิตหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตั้งแต่ระยะก่อนคลอด ระยะคลอด ระยะหลังคลอด 2 ชั่วโมง ในแต่ละระยะอาจเกิดภาวะวิกฤตที่เป็นอันตรายแก่หญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ได้ ดังนั้นพยาบาลห้องคลอดสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างอิสระ สามารถทำคลอดในภาวะปกติ เป็นบทบาทอิสระของพยาบาลวิชาชีพ ตามการประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ต้องมีความสามารถปฏิบัติงานในระดับที่ได้มาตรฐาน ไม่เช่นนั้นย่อมมีผลต่อหญิงตั้งครรภ์ ทารกในครรภ์ที่อาจเสียชีวิตหรือพิการได้ ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ป่วยตระหนักในสิทธิของตน มีความคาดหวังที่จะได้รับบริการตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถประเมินคุณภาพการบริการที่ได้รับตามสิทธิของตน หากไม่สามารถตอบสนองความคาดหวังได้ ทำให้เกิดการร้องเรียนหรือฟ้องร้องมากขึ้น^(2,3,4) ในงานนี้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับโรงพยาบาลศรีสะเกษ มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอนามัยแม่และเด็ก ปีงบประมาณ 2556 โดยจัด “การอบรมหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ” เพื่อฝึกความรู้ ทักษะพยาบาลห้องคลอดสำหรับโรงพยาบาลชุมชนขึ้น เป็นการพัฒนาบุคลากรในการดูแลมารดาและทารก ส่งผลให้เกิดการวางแผนดูแลร่วมกันในเครือข่ายจังหวัดศรีสะเกษ ทั้งนี้ยังทำให้พยาบาลโรงพยาบาลชุมชนมีความรู้ มีความมั่นใจในการที่จะปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินหลักสูตรการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ เพราะเห็นว่า การฝึกอบรมเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการฝึกอบรมใด ๆ ควรจะจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมว่ามีประสิทธิผลเพียงใด⁽⁵⁾ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้รับผิดชอบโครงการได้ทราบการดำเนินงานประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด และสามารถนำผลการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความคิดเห็นผู้เข้าอบรมหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตนิยามศัพท์

1. หลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ หมายถึง การฝึกอบรมสำหรับพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ หลักสูตร 5 วัน ตามโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็ก สู่การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อลดปัญหาการตายและทารกในพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 10

2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้รูปแบบจำลองชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตาร์เฟลปิม ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context) ว่าวัตถุประสงค์ของการอบรมสอดคล้องกับการปฏิบัติงานครอบคลุมนโยบายพัฒนาศักยภาพบุคลากร

งานอนามัยแม่และเด็ก ความต้องการของผู้รับ
การอบรม

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ว่ามีความพร้อม
ความเหมาะสมของแหล่งฝึกอบรม วิทยากร และ
สื่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) ขั้นตอน
ในการจัดการจัดอบรม

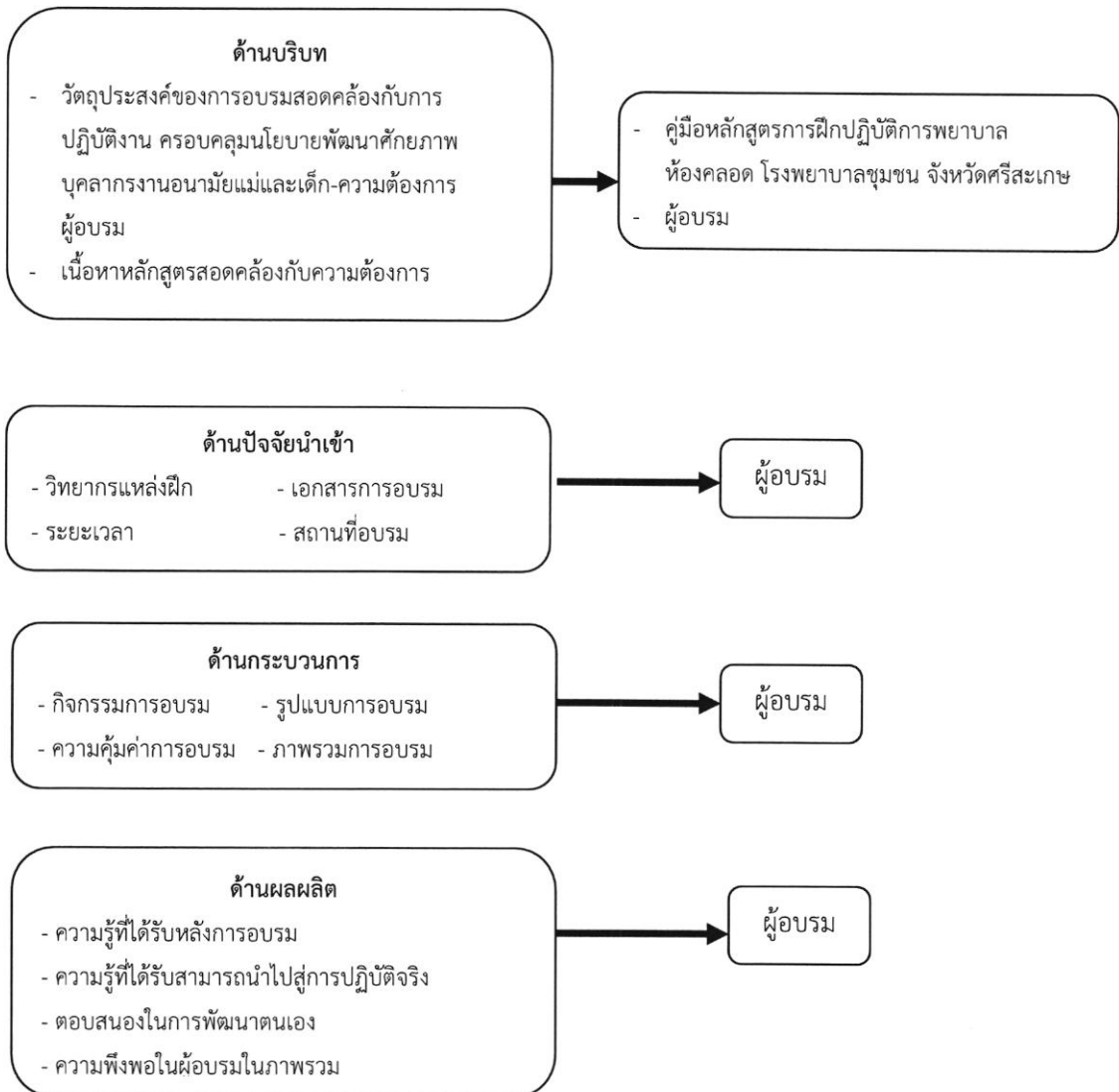
2.4 ด้านผลผลิต (Product) ผู้อบรมมีความรู้
เพิ่มขึ้นภายหลังสิ้นสุดการอบรม

3. พยาบาลห้องคลอด หมายถึง บุคคล
ที่ประกอบวิชาชีพพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา

พยาบาลระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี
และได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาขา
การพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 ปฏิบัติงาน
ในห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ใช้รูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม
ในการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบในการ
ประเมิน 4 ประเด็น คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า
กระบวนการ และผลผลิต ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ เลือกผู้สนใจ สมัครใจเข้าร่วมรับการอบรม และพยาบาลที่จบใหม่ จำนวน 32 คน

การพิทักษ์สิทธิ

ผู้ศึกษาให้ความสำคัญปกป้องคุ้มครองการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงให้ทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรว่าการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามต่อการปฏิบัติงานแต่อย่างใดผู้ตอบไม่ต้องใส่ชื่อและนามสกุลในการตอบแบบสอบถามโดยผู้ศึกษาให้ส่งแบบสอบถามในกล่องที่จัดไว้ในห้องคลอด เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิในคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามจะเป็นความลับและผลการศึกษาจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 3 ส่วน ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลส่วนที่ 2) แบบประเมินระดับความคิดเห็นของผู้รับการอบรมต่อการอบรมหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษแบบมาตรวัดประมาณค่าลิเคอร์ท (Likertscale) 5 ระดับผ่านการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำมาปรับปรุง และทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานห้องคลอดโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ที่ไม่ได้เข้าอบรม จำนวน 15 คนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของ คอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 ส่วนที่ 3) แบบสอบถามความรู้ ก่อน-หลัง เรื่องการให้การพยาบาลมารดาทารกทุกระยะของการคลอดสำหรับหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นคำตอบปลายปิดชนิดเลือกคำตอบเดียวผ่านการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำมาปรับปรุง และทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษที่ไม่ได้เข้าอบรม จำนวน 15 คน คำนวณหาความเชื่อมั่นโดยวิธีคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-21 ได้เท่ากับ .94 ส่วนที่ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้เข้าอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2 สถิติวิเคราะห์ ได้แก่ Pair-Samples Test

ผลการศึกษา

จากตารางที่ 1 พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่เข้าอบรม หลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.4 ส่วนใหญ่ ประสบการณ์การทำงานในห้องคลอด <1 ปี คิดเป็น ร้อยละ 46.9 และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาด 90 เตียง คิดเป็น ร้อยละ 50.0

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
21-30	19	59.4
31-40	11	34.4
41-50	2	6.2
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในห้องคลอด (ปี)		
<1	15	46.9
1-5	14	43.7
6-10	3	9.4
ขนาดโรงพยาบาลที่ปฏิบัติงาน (เตียง)		
30	10	31.3
60	4	12.5
90	16	50.0
120	2	6.2

1. ผู้เข้าอบรมประเมินหลักสูตรด้านบริบท มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=.83$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือ วัตถุประสงค์ของการอบรมสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ครอบคลุมนโยบายพัฒนาศักยภาพบุคลากรงานอนามัยแม่และเด็ก ($\bar{x}=4.09$, $SD=.86$) รองลงมาคือ เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=3.93$, $SD=.80$)

2. ผู้เข้าอบรมประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้ามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$, $SD=.71$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือ ระยะเวลาอบรมเหมาะสม ($\bar{x}=4.47$, $SD=.57$) รองลงมาคือ สถานที่ฝึกอบรม ($\bar{x}=4.34$, $SD=.60$) ต่ำที่สุดแต่อยู่ในระดับมากคือ เอกสารประกอบการอบรม ($\bar{x}=3.69$, $SD=.97$)

3. ผู้เข้าอบรมประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$, $SD=.63$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือ

การอบรมในภาพรวม ($\bar{x}=4.50$, $SD=.57$) รองลงมาคือ รูปแบบการฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม ($\bar{x}=4.47$, $SD=.72$) ต่ำที่สุดแต่อยู่ในระดับมากคือ กิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องกับหลักสูตร ($\bar{x}=4.41$, $SD=.67$)

4. ผู้เข้าอบรมประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$, $SD=.66$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือ การวัดและประเมินผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=4.47$, $SD=.62$) รองลงมาคือ ความรู้ที่ได้ตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเอง ($\bar{x}=4.38$, $SD=.71$) ต่ำที่สุดแต่อยู่ในระดับมากคือ ประโยชน์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{x}=4.34$, $SD=.65$)

4.1 การทดสอบความรู้เรื่องการให้การพยาบาลมารดาทารกทุกระยะของการคลอด พบว่าความรู้ที่ได้รับหลังการอบรมของพยาบาลวิชาชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ ก่อน-หลัง เรื่องการให้การพยาบาลมารดาทารกทุกระยะของการคลอด สำหรับหลักสูตรการฝึกปฏิบัติการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ

ความรู้	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D	t	p-value
ก่อน	32	13.47	3.22	3.67	.001*
หลัง	32	15.09	2.51		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรม ได้จากแบบสอบถาม และการทำกลุ่มหลังจบการฝึกอบรม แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านบริบท เป็นหลักสูตรการอบรมที่มีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง สามารถทบทวนความรู้การดูแลทุกระยะของการตั้งครรภ์จนเข้าสู่ระยะคลอด

4.2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสม วิทยากรในแต่ละเนื้อหาการอบรมมีประสิทธิภาพถ่ายทอดได้ชัดเจน มีการใช้สื่อการสอนและเอกสารค่อนข้างน้อยเพราะใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4.2.3 ด้านกระบวนการ ภาพรวมบรรยากาศในการอบรมอบอุ่น มี Case ที่ไม่เคยเจอเมื่อปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนเมื่อได้มาเข้าอบรมทำให้ได้เห็นความต่อเนื่องเมื่อได้รับการส่งต่อมารักษาใช้สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในการอบรมเข้ามาทุกครั้ง

4.2.4 ด้านผลผลิต ผู้อบรมมั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการศึกษา

1. การประเมินโครงการด้านบริบท(Context)ตามหลักสูตรเป็นการอบรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ ให้มีความรู้ ความมั่นใจในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ทุกระยะของการคลอดในการปฏิบัติงานจริงที่โรงพยาบาลชุมชนนั้นมีผู้มาคลอดน้อยบางรายส่งต่อมาจากโรงพยาบาลศรีสะเกษในบางโรงพยาบาลชุมชนมีผู้คลอด 40 คนต่อปี ในการเข้ารับ

การอบรมครั้งนี้จึงตรงกับความต้องการของผู้เข้าอบรม เพราะเป็นการเพิ่มพูนทักษะการดูแลมารดาทารกในทุกระยะของการคลอด มีการดูแลผู้คลอดที่มีภาวะแทรกซ้อนมีการฝึกประสบการณ์การทำคลอดทำให้ผู้อบรมพอใจในเนื้อหาตามหลักสูตรที่อบรมสอดคล้องกับกฎการเรียนรู้ในทฤษฎีลัทธิสัมพันธของThorndike⁽⁶⁾ ที่ว่าการจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ด้านวุฒิภาวะและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยจัดหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนจะเป็นตัวส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และลดอุปสรรคในการเรียนรู้

2. การประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผู้เข้าอบรมมีประสบการณ์ทำงานในห้องคลอด ทำให้มีการเรียนรู้ที่ดี สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นทำให้เข้าใจในเนื้อหา การอบรมครั้งนี้ประกอบกับวิทยากรผู้ถ่ายทอดมีความรู้ในการทำงานในห้องคลอดมา 20 ปีมีประสบการณ์ในการดูแลหญิงตั้งครรภ์จึงสามารถตอบข้อสงสัยสร้างบรรยากาศในการอบรมให้ไม่ดูเบื่อหน่ายสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของGagne⁽⁷⁾ ที่ว่า การจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้คุ้นเคยมาก่อนทำให้เกิดความเข้าใจจดจำได้มากขึ้นเกิดทักษะปฏิบัติงานได้ดี

3. การประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process)ผู้เข้าอบรมเห็นด้วยกับรูปแบบการฝึกอบรมว่าเหมาะสม ทั้งการบรรยาย การฝึกปฏิบัติการประชุมกลุ่ม ทำให้ผู้อบรมสนใจที่จะเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ การฝึกทักษะการทำคลอด การป้องกันการตกเลือด การช่วยเหลือทารกแรกเกิดทั้งที่มีปัญหาและแข็งแรงดีเพราะปฏิบัติงานจริงที่โรงพยาบาลชุมชนจะเจอผู้คลอดน้อย ส่วนมากจะเป็นการคลอด

ปกติ ถ้ามีปัญหาจะส่งต่อมารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ ทำให้ผู้เข้าอบรมสนใจจะเรียนรู้ตรงกับแนวคิดของ Ron & Susen⁽⁸⁾ กล่าวว่าผู้ใหญ่ไม่ชอบการเรียนรู้ที่ใช้การบรรยายนาน และไม่มีการปฏิบัติ จะชอบการเรียนรู้วิธีประยุกต์ความรู้และการนำความรู้มาใช้

4. การประเมินโครงการด้านผลผลิต (Products) จากการทดสอบความรู้ของผู้เข้าอบรมที่มีค่าคะแนนภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชูชัย สมितिไกร⁽⁹⁾ ระดับความรู้ที่สูงขึ้นจากการอบรมเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ในการอบรม นอกจากนั้นการฝึกอบรมยังสามารถเพิ่มพูน ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ ทศนคติของบุคคลได้ การประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบความรู้เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ง่าย ชัดเจน ตรงประเด็น

ข้อเสนอแนะการอบรมหลักสูตรการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลห้องคลอดโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

1. ด้านบริบท ผู้เข้าอบรมและผู้บังคับบัญชาเห็นตรงกันว่าควรนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาฝึกทักษะด้วยเช่นกัน เช่น งานฝากครรภ์ งานดูแลหลังคลอด

2. ด้านปัจจัยนำเข้าผู้เข้าอบรมเห็นว่าควรเพิ่มเวลาในการอบรมโดยแบ่งอบรมภาคทฤษฎีจากนั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติผู้บังคับบัญชาเสนอว่า ควรมีการสื่อสารแจ้งเวลาให้ชัดเจนถึงตารางการอบรมของแต่ละโรงพยาบาลเมื่อเปลี่ยนแปลงจะได้ไม่มีผลต่อตารางเวร อัตรากำลังในการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลชุมชน

3. ด้านกระบวนการ ผู้เข้าอบรมเห็นว่า ควรมีการเอกสารการอบรมทุกเรื่องที่บรรยายและควรจัดการอบรมนี้อย่างต่อเนื่องเพราะในการปฏิบัติงานจริงจะเจอผู้คลอดน้อยทำให้ฟื้นฟูสมรรถนะในการทำคลอด

4. ด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชาเสนอว่า ควรมีการติดตามประเมินผลผู้รับการอบรมเมื่อกลับไป

ปฏิบัติงานที่ห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน กิตติกรรมประกาศ

การศึกษางานครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากกำลังใจ และความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ห้องคลอดโรงพยาบาลศรีสะเกษ และพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนที่เข้าร่วมอบรม

เอกสารอ้างอิง

1. สุลักษณ์ มีชูทรัพย์. การบริหารการพยาบาล. กรุงเทพฯ : จีระการพิมพ์ ; 2539.
2. นฤมล ตรีเพชรแสงอุไร. การประกันคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาล : งานบริการพยาบาลทางสูติกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ; 2554.
3. สุกัญญา ประจุติลปะ. การพิทักษ์ผู้ป่วยบทบาทพยาบาลวิชาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ; 2546.
4. มนรัตน์ โอโณวรรณพันธ์ และคณะ. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องคลอดโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคเหนือตอนล่างตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานห้องคลอด. วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551;20:150-64.
5. Kirkpatrick, DL. Evaluating In-House Training Program. Training and Development Journal 1978;32:6-9.
6. เพราพรณ เปลี่ยนภู. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ; 2542.
7. วิบูลย์ บุญยธโรกุล. คู่มือวิทยากรและผู้จัดการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธา ; 2545.
8. วลี สัตยาชัย. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักรูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุ๊คเนต ; 2547.
9. ชูชัย สมितिไกร. การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.